

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leta . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHELSEA 3-1242

No. 71. — Stev. 71.

NEW YORK, FRIDAY, MARCH 26, 1937 — PETEK, 26. MARCA 1937

Volume XLV.—Letnik XLV.

JUGOSLAVIJA IN ITALIJA STA SKLENILI POGODOBO

ITALIJA PRAVI, DA BO DOVOLILA SLOVENSKI POUK V ŠOLAH NA KРАSU, PRIMORSKEM IN V ISTRU

Jugoslavija je priznala zavzetje Abesinije, kajti v pogodbi je označen Viktor Emanuel kot "italijanski kralj in cesar Abesinije". — Pogodba, ki je bila sklenjena za dobo petih let, bo kmalu odobrena. — Predvsem gre za izboljšanje trgovinskih odnosa.

BEOGRAD, Jugoslavija, 25. marca. — Jugoslavija in Italija sta danes podpisali nenapadalno pogodbo, ki naj bo veljavna za dobo petih let. Pogodba določa tudi gospodarsko in politično sodelovanje med obema deželama.

Pri tej priliki je Jugoslavija priznala tudi zavzetje Abesinije, kajti v pogodbi je označen italijanski kralj kot "cesar Abesinije".

V imenu Italije jo je podpisal vnanji minister grof Galeazzo Ciano, v imenu Jugoslavije pa jugoslovanski ministrski predsednik Stojadinovič.

Pogodba določa:

Jugoslavija in Italija bosta medsebojno spoštovati meje. Če bi bila Jugoslavija ali Italija napadena od kake tretje države, bi nenapadena država ne smela pomagati napadalki.

Za slučaj mednarodnih zapletljajev se bosta obe državi posvetovali o stališču, ki naj ga zavzameta.

Agitacija, ki bi ogrožala nedotakljivost ali sedajo vladno obliko obeh dežel, bo prepovedana.

Poseben odbor bo določil vse podrobnosti glede trgovine med obema državama.

Pogodba ne bo imela nobenega vpliva na mednarodne obveznosti obeh držav.

Veljavna bo za pet let, mogoče jo je pa preklicati po šestmesečni odpovedi.

Pogodba stopi v veljavo, kakor hitro jo odobri jugoslovanska narodna skupščina. Grof Ciano je rekel časniškim poročevalcem, da se otvarja s pogodbo novo razdobje priateljstva in sodelovanja med obema državama.

Italija bo dovolila v slovenskem ozemlju, ki ga je dobila po vojni, slovenske oziroma hrvatske šole in popolno versko svobodo.

Prejšnja poročila so se glasila:

BEOGRAD, Jugoslavija, 25. marca. — Iz zanesljivega vira prihaja zatrdilo, da bo podpis sporazuma med Beogradom in Rimom preložen do obiska čehoslovaškega predsednika dr. Beneša v Beogradu.

Jugoslovanski delegat pri Ligi narodov Dušan Subotić je že skoro en mesec v Rimu, kjer se pogaja za politično pogodbo, ki naj bi uredila vse nerešene probleme med Jugoslavijo in Italijo.

Nadomestni vnanji minister bo v kratkem odpovedal v Rim, da se pogaja za gospodarske določbe v pogodbi, da bo Jugoslavija izvajala v Italijo les, živino in razne surovine. To blago ne bo plačano samo z italijanskim, temveč tudi z avstrijskim in mačarskim blagom. Skratka: Jugoslavija se približuje rimskemu gospodarskemu bloku.

Ta načrt pa je zadel na velik odpor v Pragi in Bukarešti. Celo Beograd se boji, da Italija zahteva preveč, ko želi imeti z Jugoslavijo zvezo. Na posredovanje čehoslovaške vlade je bil podpis pogodbe slednji preložen do seje Male antante in do obiska dr. Beneša.

Za sprejem italijanskega vnanjega ministra grofa Galeazzo Ciana so na javnih poslopjih razobesili jugoslovanske in italijanske zastave. Listi so objavili pozdravne članke, ki so poudarjali veliko vložnost prvega obiska italijanskega vnanjega ministra.

Stavkarji odsli iz Chryslerjevih tovarn

MAROKANCI SO USTAVILI REPUBLIKANCE

General Franco je proti republikancem vrgel več tisoč Marokancev. Nemci so nadomestili Italijane.

MADRID, Španska, 25. marca. — Zmagoviti republikani so se na fronti pri Guadalajari zapletli v vroče boje z Marokanci, katere je general Franco poslal na fronto, da nadomeste razbite italijanske legije.

Prodriajoči republikanci so zadevali na vedno večji odpor, ko so Francovi veteranji zasedli najvažnejše postojanke, katero so Italijani zapustili.

V svojem prodiranju so republikanci napredovali na celi fronti za 25 milij in general Franco je proti njim poslal vse čete, ki jih je mogel pogrešiti na drugih krajinah. Na najhujši odpor so republikanci zadeli pri Padilla de Hita.

HENDAYE, Francija, 25. marca. — Nemške najboljše čete so bile poslane na fronto pri Guadalajari, da nadomestite Italijane, ki so divje bežali pred republikanci, in so vstavili republikansko prodiranje pri Almadrones.

VALENCIA, Španska, 25. marca. — Fašistične čete, ki se zbirajo v bližini Almadrones, se pripravljajo na novo ofenzivo proti Madridu, so imeli velikanske izgube, ko so republikanski letalec vrgli na nje 460 bomb in so oddali na njih 15.000 strelov iz strojnje.

Do artilerijskih bojev je prišlo, ko se je umikajoča fašistična armada vstavila okoli 12 milij južno od Signence, kjer se je pričela nesrečna ofenziva proti Madridu.

Fašistična armada je pričela kopati zakope, kar pomeni, da bo general Franco toliko časa dirjal črto, dokler ne dobi novih čet, s katerimi bo pričel novo ofenzivo. Toda v aprilu navadno dežuje in se posebno na planotah okoli Guadalajare. Najboljša meseca za vojne operacije sta maj in junij in tedaj je mogoče pričakovati hude boje, ki bodo mogoče odločilni v državljanški vojni.

EVROPSKE SILE V DVEH TABORIH

Seja nevtralnega odbora je bila zelo burna. Dino Grandi se je razjel na Maiskega.

LONDON, Anglija, 25. marca. — Evropski narodi, ki stojijo pred največjo krizo po svetovni vojni, so se naenkrat razcepili v komunistični in fašistični tabor tekom burne seje mednarodnega nevtralnega odbora.

Dolge tleče sovraštvo, katero je še bolj podprtih Mussolini in svojim govorom pred 250 tisoč fašisti, je kar naenkrat vzplamelo v nevtralnem odboru.

Ruski poslanik Ivan Maisky je prišel na plenarno sejo odbora in je predložil uradno rusko noto, ki prosi odbor, da poslje na fronto na Španskem svoje zastopnike, da doženejo, koliko Italijanov se bori na strani fašistične armade.

Ruska nota pravi, da je žeskrajni čas, da odbor dožene natančno položaj na Španskem.

Ruska nota je bil ostre odgovor Mussoliniju, ki je svojega poslanika Dino Grandija poslal pred odbor ter mu naznail, da Italija na noben način ne bo podpikal svojih prostovoljcev iz Španke.

Maisky je rekel, da naj odbor dožene, ako med Italijani na Španskem ni tudi kaj vojnovit italijanske regularne armade.

Maisky je Italijo naravnost obdolžil, da bo posiljala svoje vojake generalu Franco po 20. februarju, ko je 27 držav podpisalo pogodbo, po kateri so se zavezale, da preprečijo vsako pošiljanje prostovoljcev na Španko.

Grandi, rdeč od jeze, je začkal: "To je izzivalna nota! Komunistični poslanik bo od italijanske vlade prejel odgovor, kakoršnega zasluži."

Fašistične države so po svojih zastopnikih takoj stopile na Grandijev stran. Nemški poslanik baron Joachim von Ribbentrop je označil rusko noto kot hinavsko.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

List "Vreme" pravi, da ta obisk dokazuje, da je napetost med Jugoslavijo in Italijo znatno ponehala.

Politični krogi zatrjujejo, da kakoršenkoli sporazum med Jugoslavijo in Italijo ne bo v nasprotju z obstoječimi zvezami. Ti krogi zagotavljajo, da takata pogodba z Italijo ne bo premenila jugoslovanske naklonjenosti do nemško-italijanske politične osi.

Navzlic temu pa bo po splošnem mnenju pogodba izvanredno važna za vzdrževanje miru v Sredozemskem morju in na Balkanu, ker so dosedanji odnosi med Beogradom in Rimom povzročali vedno veliko bojazen.

ROOSEVELT JE POSEGEL V KRIZO STAVK

Predsednik je sklical konferenco v Belo hišo. Seja v soboto bo skušala najti sredstva za pravnavo.

WASHINGTON, D. C., 25. marca. — Vodilni kongresni sovjetniki so naznaili, da bo imela konferenca, katero je sklical za soboto predsednik Roosevelt v Beli hiši, namen izdelati načrt za preprečenje ali pa za pravnavo večjih stavk.

Vodilj demokratske večine v senatu, senator Robinson, pravi, da se stavka v avtomobilski industriji bliža krizi in da bo legislatura prisiljena poseti vmes, ako stavka do konca tedna ne bo poravnana. Rekel pa je, da niti sam ne ve, kaj kaže napraviti, kajti zvezno najvišje sodišče je razsodilo, da nima niti zvezna, niti državna vlada pravice posegati v delavske spore.

Sklicanje konference so objavili uradniki začasnega Belih hiš v Warm Springs, Ga., kjer se nahaja predsednik že dva tedna na počitnicah. Predsednik se bo v petek popoldne odpril iz Warm Springs in bodoval v Washington v soboto dopoldne.

Senator Robinson je rekel, da se bodo poleg njega konference udeležili speaker Bankhead, vodilj demokratske večine v poslanski zbornicu Rayburn in mogoče tudi podpredsednik Garner.

Poslanec Dies je zopet govoril proti sedečim stavkam in je naznail, da bo njegov odbor prihodnjem teden imel zaslivanje glede predloga, da bi kongresni odbor preiskoval sedečje stavke.

Dieš je rekel, da se javno nennenje že pričenja obračati proti najnovejši nepostavnosti. "Stavkarji naj pomislijo, da je bila cela vrsta sedečih stavk, predno sta Mussolini in Hitler prevzela oblast dežele," je rekel Dieš.

Poslanec Bernhard je svoječasno zagovarjal avtomobilsko stavko in rekel, da je postavna. "Ta stavka je popolnoma pravilna," je rekel, "in nikako kršenje lastniške pravice. Tudi lelačev je dal v industrijo svoje delež. Njegovega deleža ni mogoče lahko preceniti v dolarjih in centih, toda brez njegovega deleža ne bi bilo nikake industrije in ga ima pravico braniti."

Poslanec Hoffman iz Michigana je rekel, da na tisoče delavcev njegove države upa, da bo predsednik Roosevelt z vso odločnostjo obsodil nepostavno komunistična sredstva sedečih stavk.

DELAV. VODITELJI SO STAVKARJE S TEŽAVO PREGOVORILI

LANSING, Mich., 25. marca. — United Automobile Workers of America so zadostili nekaterim določbam včeraj sklenjenega "premirja". Odšli so namreč iz osmih Chryslerjevih tovarn, katere so imeli osemnajst dni zasedene. S tem je bila omogočena nadaljnja konferenca med voditelji obeh strank in govorjem Murphyjem.

Konferenca se je pričela po znoj popoldne, zatem ko je policija naznaila, da so štrajkarji zapustili tovarne. Kot je dosegla površna preiskava, niso napravili v tovarnah nobene škode.

Delavska voditelja Homer Martin in R. T. Frankensteen sta se zelo trudila, predno sta pregovorila štrajkarje, naj prenehajo s sedečo stavko. Največ je seveda zaledla beseda Johna L. Lewis, ki je sprevidel, da res ne bo mogoče nješči dosegati, če ostanejo stavkarji v tovarnah.

Štrajkarji so petkrat glasovali, če naj odidejo ali naj ostanejo. Sele ko je peto glasovanje, ki je obiskovali obiskovalca v tovarnah, se začeli odhajati.

Homer Martin jim je rekel: "S tem, da odidejo iz tovarn, ne boste nječesar izgubili. Mi se bomo borili do konca in ne bomo odnehal prej dokler ne bodo vse naše zahteve izpolnjene."

GENERAL ŽIVKOVIC VPOKOJEN

BEOGRAD, Jugoslavija, 25. marca. — Regent knez Pavel je za stalno vpokojil bivšega jugoslovanskega diktatorja generala Pero Živkoviča, ki je bil vodja jugoslovanske narodne stranke.

Vpokojitev generala Živkoviča, ki je bil kot mlad častnik vdeležen pri umoru kralja Aleksandra Obrenoviča in kralje Drage Dragi leta 1903 in ki je deloval v temi zvezi s kraljem Aleksandrom Karadjordževićem, pomeni konec zadnje zvezde sedanje vlade z diktatorsko vladom kralja Aleksandra.

ROMUNSKA je bila obveščena, da se namernava Jugoslavija z Italijo pogajati za sporazum in Romunski se boji, da bo Jugoslavija s tem opustila nekatere svoje obveznosti do Male antante in Balkanske zvezze.

Vnani minister Viktor Antonescu bo ministrskega predsednika Stojadinoviča naprosil, da ga obvesti, ako bo pogodba sklenjena.

BUKARESTA, Romunija, 25. marca. — Romunski uradni krogi se zadrže tiko glede obiska italijanskega vnanjega ministra grofa Ciana v Beogradu.

Romunski je bila obveščena, da se namernava Jugoslavija z Italijo pogajati za sporazum in Romunski se boji, da bo Jugoslavija s tem opustila nekatere svoje obveznosti do Male antante in Balkanske zvezze.

Vnani minister Viktor Antonescu bo ministrskega predsednika Stojadinoviča naprosil, da ga obvesti, ako bo pogodba sklenjena.

TORONTO, Kanada, 25. marca. — Svetovnoznanne Dionne petorke so zaslužile skorom milijon dolarjev s filmskimi stikami, reklamami in drugimi pogodbami. Do včeraj jim je bilo izplačanih \$573.765, dobiti imajo pa še \$287.383. Samo Fox Film Co. jim je plačala \$250.000.

2. O velikem fašističnem zatiranju jugoslovanske manjšine v Italiji.

3. O stališču Italije glede naseljevanja hrvaških ekstremistov in glede hrvaških teroristov, katerih delovanje je Italija podpirala.

4. O vprašanju glede Albanije.

5. O bodočnosti Jadrana.

GENEVA, Švica, 25. marca. — Ameriški konzuli

"Glas Naroda"

(A Corporation)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

Frank Sakser, President

L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:

216 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto velja na Ameriko in	Za New York na celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Na pol leta	Za inozemstvo na celo leto	\$7.00
Za detri leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Doprini bres podpis in osebnosti se ne pribrežujejo. Denar naj se blagovoli po Money Order. Pri spremembah kraja naročnikov, prosimo, da vam tudi prejšnje bivališča naznamo, da hitrejšo najdemo naslovnika.

Advertisement or Agreement

"Glas Naroda" izdaja vsaki dan izvenčni nedelj in praznikov

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHElsea 3-1242

HULLOVA PRIZADEVANJA

Državni tajnik Cordell Hull že dalje časa skuša zastopnike tujih držav opozoriti na veliko nevarnost neprestanega oboroževanja.

Nedavno je Hull pozval nekega inozemskega državnika, da naj Evropa vzame zgled na mirovni konferenci v Buenos Aires. Vladni krogi so mnenja, da je neobhodno potrebno, da evropske države prisnejo na zavore, ako hočejo odvriti vojno. Nekoč je Hull rekel: "Ako v enem letu ne pride do vojne katastrofe, je gospodarska katastrofa neizogibna in posledica tega ali onega je enako slaba za nas."

Cetudi Hull tega noči povedati, je znano, da je o tem razpravljal z mnogimi inozemskimi diplomati. Posebno odločno se je obrnil proti zahtevi, da je naprej rešen določen problem, predno je mogoče načeti vprašanje o svetovnemu miru in blagostanju človeštva.

Hullova stvarila so baje padla na rodovitna tla. To pa še ne pomeni, da so se ali pa se bodo Združene države cmešavale v evropske zadeve.

Kot pravi nek dobro pon čen vir, je predsed Roosevelt pripravljen dati spodbudo za novo razorožitveno in gospodarsko konferenco, kakor hitro mu bo dana prva priložnost. Sedaj je pa še ni.

KAKO BODO NADZIRALI ŠPANIJO

Nadziralni sistem, ki ga je sprejela konferenca za nevmenjanje v španske zadeve, predvideva nadzorstvo na kopnem in na morju.

Pri tem naj bi špansko portugalsko mejo nadzirali; Angleži; špansko-francosko ozemlje mednarodna oblast. Tudi kralka kopna mejo med Španskim in Gibraltarem naj pride pod kontrolo.

Posamezne morske predele so si razne države razdelile takole:

Severno obalo Španije od francoske meje do rta Busta bo nadzirala Velika Britanija, severozapadno obalo Španije od rta Busta do portugalske meje Francije, južno obalo Španije od portugalske meje do rta de Gata Velika Britanija, jugovzhodno obalo Španske od rta de Gata do rta Oropesa Nemčija, vzhodno obalo Španske od rta Oropesa do francoske obale Italija, špansko-maroško obalo Francoska, otoka Ibiza in Mallorca Francija, otok Minorec Italija.

Gleda Kanarskih otokov so se domenili, da bodo točno ureditev našli najpozneje do 31. marca.

Središče celotnega sistema je londonski nadziralni urad, ki mu je poročati o vseh prestopkih.

Posebna določba daje silam proste roke, če bi se ta ali ona druga sila, izvenčni posamezne primere, ne držala načelno sprejetih obveznosti.

Pogodbene določbe obvezujejo doslej samo 27 držav, ne nanašajo pa se na izvenevropske države.

Nadaljnje delo pojde sedaj za tem, da bi zasedli londonski urad, nastavili potrebne nadziralne agente in jih poslali na svoje mesto.

Skratka, stvar gre tako počasi, da nima nobenega praktičnega pomena.

Pozor rojaki!

KADAR nameravate potovati v stari kraj;

KADAR hóčete poslati denar v stari kraj;

se zaupno obrnite na nas, in postreženi boste točno in pošteno. Dolgoletna skušnja Vam to jamči.

Plačite po brezplačna navodila in pojašnila na

SLOVENIC PUBLISHING CO.
::POTNIŠKI ODDELEK "GLASA NARODA"::

216 West 18th Street New York, N. Y.

Iz Slovenije.

"JAZ SEM BRADE-SKO, SIN SMRTI"

V Dolnji vasi pri Mirni pač so v rani jutranji uri napadli še neznani štirje roparji 50-letnega posestnika Jožeta Progarja. Nezaželeni nočni obiskovalci so k hiši prislonili les-tev, po kateri se je eda skozi podstrešje splazil v vežo. Prvo neznančno delo je bilo da je od znotraj odklenil vrata svojim trem tovarišem. Eden je pobral v veži ležečo sekirico, nakar so vsi štirje skočili v Progarjevo spalnico. Progar in njegova 45-letna žena sta se zaradi ropota prebudila. Vsaprestršena sta zagledala okrog svoje postelje načemljene bandite, ki so od Progarja zahtevali denar. Roparji so od posestnika zahtevali, da jim mora izročiti 50.000 Din. gotovine, češ, da dobro veda, da ga hrani v hiši. K temu je drugi ropar pripomnil: "To je gazda." Ker se je posestnik zahtevali upiral, mu je drugi zaprotil: "Čuti!" Progar ni hotel roparjem izročiti denarja, še manj pa povedati kje ga hrani. Da bi ga k temu prisili, so ga zvezali in začeli prepetati. Tepli so ga z učesom sekirice po vsem telesu. Bilec se za življenje, je Progar roparjem končno povedal, kje ima spravljen denar. Bilo je 870 Din, kateri znesek so roparji sami prešeli v hiši. Očividno pa s tem denarjem niso bili zadovoljni, ker so hišo še temeljito prehrabali. Vzeli so še tri meške oblike, dva zimska suknjiča, ženski in nikelinasto uro z verižico. Roparji so pred odhodom izročili Progarju listek, na katerem so bile zapisane črke V. K. G. in besede "Bradeško - sin smrti." Ropar, ki je posestniku izročil listek, mu je dejal, da je on znani Bradeško in da je pobegnil iz ljubljanskih zaporov. Značilno je, da so vsi roparji govorili mešanico slovensčine in hrvaščine. Tretji ropar, ki ni bil načemljen s predvonom in črnilom, je bil videti zelo mlad, okroglega obrazu in precej rejon. Po vseh znakih sodeč so morali biti domačini, ki so dobro poznali razmere in Progarjevi hiši.

DESET BRATOV VO-JAKOV

Večkrat čitamo v časopisu o rodbinah z obilnim otroškim blagovcem. V Hrastniku pa imamo rodbino z desetimi sinovi in vojaki. Je to dobro znana Kmetičeva družina. Pokojni oče Miha Kmetič je bil pri premogovniku štirtnjester v svojstvu uradnika. V srečem za-komu se je rodilo enajst otrok; prva je bila hčerka, nato pa deset sinov. Najstarejši sin Friderik šteje zdaj 43 let, najmlajši Franc pa 22. Vseh deset bratov je nosilo vojaško sukno in ako bo domovina klicala, bo šlo vseh deset Kmetičev braniti njene meje.

NENAVADNA NE-SREČA

V mariborski bolnišnici se zdravji 32-letni posestnik Alojz Klobasa ob Sv. Jurija ob Ščavnici. Imenovan je bliži zaposten pri podiranju drevja. Ko je držal dreveso krono z vrvjo k tloru, ni opazil da se mu je vrv zapetila na levo nogo. Nenadoma je spustil vrv in drevko se je vzravnalo, je vrglo Kloboša 15 metrov visoko v zrak. K sreči je obležal le z zlomljeno levo nogo in drugimi lažjimi poškodbami.

PAIN-EXPELLER

Tisočerji so dobili pomoč pri bolestih ali bolečinah vnetih mišic — s par vdrganjem.
PAIN-EXPELLER
z varstveno znakom Sidro v rabi 70 let.
LIMIMENT

REDUKCIJA PRI Z-GORSKEM RUDNI-KU

Kakor se čuje, bodo pri premogovniku reducirali okrog 25 rudarjev, ki so bili pred nekaj meseci začasno sprejeti. Vzrok je v zmarjanih narocih. Zlasti znižane so dajatve državnim železnicam. Kader brezposelnih se bo povečal, in če ne pride k malu do večjih javnih del, bo marsikatera družina trpela pomanjkanje.

VLK JE USMRTIL OBRTNIKA

Te dni se je vračal 28-letni čevljarski mojster Franc Guček ki je imel svojo obrt v Preserovi ulici in ki je stanoval v Zagradu, v dežju iz Pečovnika po železniški progi domov Pod Stegujevo restavracijo je privozil za njim tovorni vlek iz

Nadziralni sistem, ki ga je sprejela konferenca za nevmenjanje v španske zadeve, predvideva nadzorstvo na kopnem in na morju.

Pri tem naj bi špansko portugalsko mejo nadzirali; Angleži; špansko-francosko ozemlje mednarodna oblast. Tudi kralka kopna mejo med Španskim in Gibraltarem naj pride pod kontrolo.

Posamezne morske predele so si razne države razdelile takole:

Severno obalo Španije od francoske meje do rta Busta bo nadzirala Velika Britanija, severozapadno obalo Španije od rta Busta do portugalske meje Francije, južno obalo Španije od portugalske meje do rta de Gata Velika Britanija, jugovzhodno obalo Španske od rta de Gata do rta Oropesa Nemčija, vzhodno obalo Španske od rta Oropesa do francoske obale Italija, špansko-maroško obalo Francoska, otoka Ibiza in Mallorca Francija, otok Minorec Italija.

Gleda Kanarskih otokov so se domenili, da bodo točno ureditev našli najpozneje do 31. marca.

Središče celotnega sistema je londonski nadziralni urad, ki mu je poročati o vseh prestopkih.

Posebna določba daje silam proste roke, če bi se ta ali ona druga sila, izvenčni posamezne primere, ne držala načelno sprejetih obveznosti.

Pogodbene določbe obvezujejo doslej samo 27 držav, ne nanašajo pa se na izvenevropske države.

Nadaljnje delo pojde sedaj za tem, da bi zasedli londonski urad, nastavili potrebne nadziralne agente in jih poslali na svoje mesto.

Skratka, stvar gre tako počasi, da nima nobenega praktičnega pomena.

Plačite po brezplačna navodila in pojašnila na

SLOVENIC PUBLISHING CO.
::POTNIŠKI ODDELEK "GLASA NARODA"::

216 West 18th Street New York, N. Y.

Prazne zibelke-nič imperija.

Leškega, ki ga je Guček oči-vidno prepozno opazil. Lokomotiva je zadeila Gučka v hrbet in ga odbila. Pri padu je zadel s tako silo ob kamen, da mu je počila lobanja in so izstopili možgani. Guček je bil na mestu mrtev.

Italija oziroma njeni vodilni krogi so začeli novo križarsko vojno proti "praznim zibelkom." Mussolinijeva "demokratska politika" je dala nova pobude. V svojem govoru 26. maja leta 1927 je dal italijanski ministri predsednik prvi znak za gibanje, ki je šlo za tem, da bi se padanje števila rojstev v Italiji ustavilo in da bi se italijansko ljudstvo načelnilo na pravljivo načelo. Mussolini je bil pripravljen na "pofaštenju družine" in ne govoril več. Mussolini, upa, da bo z milejšimi ukrepi nego so uveljavljeni v Nemčiji, dosegel isti uspeh.

"Demokratska politika" ima v ostalem v Italiji že dolgo zgodovino. Že Cezar in posebno Avgust sta s svojimi paragrafi dajala prednost družinam s številnimi otroki. Avgust je pridelal zakonikom, kakor sedaj Hitlerjeve, za posebno hud zločin in z drugimi zakoni je skoval ustvariti pogoje za zdravo demokratisko politiko. Mussolini zelo upošteva Avgustovo politiko v tem pogledu, čeprav je Tacit o njej in njenih uspehih napisal precej neugodno sodbo.

ZENITVOVANJSKO POTO-VANJE NA BOJIŠČE.

Nečak Winstona Churchilla, Esmond Romilly je odpotoval pred mesecu iz Anglie v Španijo, kjer je vstopil kot prostovoljec v mednarodno armado.

Mussolini je namigoval, tu zlasti na nizko število rojstev v severnoitalijanskih industrijskih provincah Piemontu in Liguriji. Dočim se je na primer lansko leto v Materu rodilo 36.8 otroka na tisoč prebivalcev in v Bariu 32.2, je izkazovalo Turin samo 13.7 in Genova celo 12.5 novorojenčev na tisoč prebivalcev. Come ob istoimenem jezeru se je ponatal sploh na najnižjim številom rojstev, namreč 9.3. Veliki fašistični svet je zapretil sedaj provincam s praznimi zibelkami s hudičimi ukrepi; če se ne bodo do naslednjega ljudskega štetja v tem pogledu poboljšale, jih bo razpustil. Nastala bo torej pravljiva križarska vojna.

Demokratska vprašanja so predstavljala vedno zelo kočljiv problem. Sami propagandi nekrepri ne zaležejo nič, to je okusila Italija sama. Tudi če je Turinčanom stokrat na dan vzbujala v glavo, naj izvrše svojo dolžnost, ni s tem dosegla ničesar. Zato se uradni krogi ogledali, kako je v tem pogledu drugod in posebno so jim imponirali nekateri ukrepi, ki jih je sprejela hitlerjevska Nemčija.

In prvi poskus vkretil se na špansko bojišče. Lord Redesdale se je takoj obrnil potom angleškega poslanstva na španske oblasti s prošnjo, naj prepričajo to poroko, češ da njegova hči ni polnoletna in da ne sme omotiti. Razen tega je naprosil vsa angleška konzularna zastopstva v Španiji, naj poskrbe, da se njegova hči čim prej vrne domov.

Ta je iz Črnogora, kjer žive revni, toda pretkani ljudje.

In med njimi je živel čiča Marko, ki je baje prebrodil vse morje in prehodil ves svet. In vse je vedel in znal. Govoril je poleg srbske tudi turški in albanski, za silo se je pa tudi z Nemcem, Francozom ali Angležem zmenil.

Pa pride nekoč v Črnogorje angleški časnik

KRATKA DNEVNA ZGODBA

AUGUST CAUWELAERT:

IZGUBLJEN SIN

Toda na dan pred veliko ne. In jutri? V velikem mesecu, ko se je jelo mračiti, je odprl jetničar celičina vrata in je dejal:

"Poberite vse skupaj, ravnatelj čaka na vas . . ."

Pol ure kasneje so se Harija odpela vrata jetničnica. Ko radi snega oslepjeni konj, je obstat v migljajoči luči plinskega svetilka. Nekaj ljudi se je ustavilo, ko so slišali, da so se odpela vrata. Trije, štirje otroci so prihitali. Kakor tati se je splazil Hari mimo njih na cesto. Ni vedel, kam bi mahnil, toda zdeleno se mu je, kakor da bi vedeli vsi ljudje, "da je to Hari, ki gre tod". Hari, ki je pred nekaj leti umoril neko dekle. Da, tod korači on, mlad mož s sivo culico pod pazduhom. Ni več videti mlad, nad trideset, okoli štirideset morda. Mar ni začikal neki otroški glas za njegovim hrbotom čez cesto:

"Hari!"

Toda ni se ozrl, le pospešil je korak. Nekaj korakov dalje je ustrial, ko je videl nekoga prihatali. Za trenutek ga je prešinila misel, da bi bežal. Toda mož je mirno prihajal naproti ter vprašal:

"Priatelj, imate ogenj? Pozabil sem včigalice." Zapateno in brysležno ga je pogledal Hari. Ne, nima jih, zelo mu je žal. Mož mu je še voščil lahko noč.

Hari se je ustavil pred neko izložbo, si obriral znoj s čela ter boječe pogledal na cesto. Ne, res je neumno misliti, da se ljudje ozirajo za njim. Mimo hujdo, in otroci se izgraj na pragu, ne da bi se brigali zanj. A zakaj gre po tej cesti? In kam namenja? Sedaj se ga je letovala utrujenost in malodruštvo. Spredaj ob lopji stoji nekaj dekle, ki jedo pečen krompir. Nasmejale so se mu ter ga vprašale, ali hoče? "Ne, zahvalim!" Zavil je v stransko ulico.

Slednjiji je sedel ob Šeldi. Slišal je šumenje vode, rožljanje verig pod strehami skladisom lop in ropotanje težkih zabojev. In zgoraj so bile že prve zvezde v brezmesecni noči. Vse se mu je zdelo ko sanje, a niso bile sanje: Hari ni več jetnik, prost in varen sedi tukaj!

Potem pa mu je bilo tako brezupno pri srcu, da se je začel jokati.

Mar so ti ljudje, ki se obračajo za njim, boljši ko on? Pa tako je na svetu! Da, le naj se zgražajo nad njim, kolikor hočejo, to mu nič ne de. On je izpuščen jetnik, vsi lahko vedo — tudi doma. A on ne ve, ali bi šel domov. Danes zvečer že

ne imel usmiljenja z njim? Ta

ko mora končati, tako se mora pokoriti za Pirojo, tako je pravljeno. Zakaj naj bi on ušel smrti in kazni? Tri velike kokane in v vodi bo!

Sedaj je postal nedopovedljiv žalosten. Ni mu bilo milostno življenje, a vendar mu je hudo, če bo moral umrijeti. Sočutje nad samim seboj ga je prevzel. Bog ve in ne bo ga kaznoval za ta korak. Enkrat se je Hari uprl Bogu, sedaj ne več, toda ne more drugače. Že je hotel zalučiti culico v vodo. Tega pa ni storil, ker ima v nji spominek od patra Andreja. S culico v roki bo skočil v vodo. Da, pater Andrej, zaradi vas je Hariju hudo. Nihče na svetu ni imel tolirknega zaupanja v Harija . . .

Tako hitro se prevraca upanje v strah in žalost. Že osem dni bi moral biti Hari doma, a ga še ni. Zapustil je jetničnico, toda nihče ne ve, kam se je obrnil Hari. Hari je izginil.

Drug drugega pogledujejo doma, toda nihče ne ve svetovali. Smerti ni takoj težko prenašati, ko negotovosti. Če izgubiš otroka, se stre tvoje sreč, toda solze so tvoja rešitev. Strah in negotovost o usodi svojega otroka je suha bridnost. Ta ti gloda sreč.

Včasih začne mati ihti-ti sredi dela. Minogrede preži ljudje skozi odprta vrata, ali pa se na polju ozirajo za očetom. Nihče ne govori z njim o tem. Le z globokim sočutjem zroči njim, ko odrhaja, ker oče je, ki gre tod, star in sključen. To da oče ne obupa.

Neki glas mu pravi: Pojd mu naproti. Osemkrat je že šel na hrib, toda Hari ni prisel. Danes pojde devetič.

Vzdolž pašnika je odšel do potoka. Voda je pljuščala takoj pokojno in čisto ob breg. Na jelseljivem grmu je utrgal vejico ter je zagnal v vodo. Plavalal je . . . nato pa je obvisela na neki korenini, dokler je ni odtrgala veja ter vzela s seboj. Toda tišina takaj straši. Po ozkem mostičku je šel mož čez potok ter dalje na hrib.

Potem je pogledal na vas in polje, ki je ležalo pod njim, pogledal na nebo, ki se je visoko in neizmerno bočilo nad njim, in čutil je, ko je stal takaj: star mož, ki tiko joče. Potegnil je čez svoje lase, redke in predenčaste, pogledal na svoje roke, blede in slabе, z modrimi, oteklimi žilami, gledal je svoje zgrabenče obdelane dlani. Fakto mu je bilo, ko da bi svoje

(Nadaljevanje na 4. strani.)

ŠPANSKI NAROD JE BOLAN.

Nedavno umrili španski pesnik in mislec Unamuno, ki je bil od začetka državljanske vojne v Španiji na strani generala Franca, kmalu pa je padel pri nacionalistih v nemilost. Pred svojo smrto je dal nekemu listu izjavo, ki nam pojasnjuje, zakaj se je to zgodilo.

Zakričal sem na pomoč, bil sem prvi, ki je izjavil, da je treba rešiti svobodo Španske, — je izjavil Unamuno, toda čas je hitel, bil sem priča novih izgredov, ugotovil sem nove nevarnosti v krogu skrajne desnice in sem o tem osečno govoril z generalom Francem. Dogajajo se zločini, padajo . . . ve maščevanja in smrtnih obsođb v množici. Ne sicer v Salamaneci, toda v drugih mestih, kjer vladata sila in samovolja. Nastopil sem proti takemu početju in pregovarjal sem generala Franca, novaj napravi red v deželi. Ne gre namreč samo za osvajanje, je pač razlika med pokorovanjem in nasilnim avzemanjem. Generalu Francu sem izjavil, da je treba rešiti svobodo Španije, ki ne sme postati kolonija katerekoli države ali katerekoli naroda. Kaj se sedaj v državi propagira, nikakor ni fašizem. Kar pripravljava, je karikatura Hitlerizma, med tem pa je dežela postala mednarodno bojišče.

Na vse te nevarnosti in pogreške sem opozoril generala Franca. Nisem bil izbirven v besedah in se nisem obotavljal, ko je šlo za resnico. Zaradi tega so me odstavili z rektorškega mesta, ne da bi mi z eno besedo pojasnili vzrok. Brez dvoma sem preveč govoril. Tako pa hočem govoriti še naprej do smrti in še po smrti. Gre za rešitev in svobodo Španije.

Španija preživila hudo krizo, ki je prava patološka kriza. Španski narod je bolan. V zadnjih 20 letih stalno pada intelektualni nivo Španije. Nekateri bolezni so se strašno razširile med narodom in bolnikovim nihče zdravil. Imamo ogromno število duševnih degenerancev, ki so odgovorni za vse izgredje. To so ljudje, ki ne vedo, kaj je junashtvo. Mislijo, da je junashtvo v klanju in petju. Španski narod ima še mnogo afriške krvi v svojih žilah. Ohranjeni so njeni divjadi instinkti in navdušuje se za vse tajinstveno in neznanoto. Abnormalne težnje duševno bolnih so povzročile današnje stanje. Rušenje, prelivanje krvi in zločini niso plod mržnje kolektivnega obupa španskega tenivev plod bolestne krize kdegeneriranega naroda, ki zmanjša utehe za svoje nezdrave instinkte.

Z naslado govorijo eni o iztrebljenju marxizma, drugi pa o iztrebljenju fašizma. To se pravi, da hočejo oboji izdreti bilko s korenino in semenom. Duševni degeneranci ne bi smeli uveljavljati zakonov. Ali naj prepustimo narod tem na milost in nemilost?

NAROČILA

za MOHORJEVE KNJIGE in KNJIGE VODNIKOVE DRUŽBE za leto 1938 sprejemamo. Oni, ki nam pošle za Mohorjeve knjige \$1.25 ali \$1.25 za Vodnikove, bo dobil knjige iz domovine naravnost na svoj način.

"GLAS NARODA"
pošiljam v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko storí. — Naročnina za star kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošljemo.

KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Znanstveni in . . . Poučni Spisi

AHN'S NEW AMERICAN INTERPRETER.

Trda vez, 279 strani. Cena 1.40
Učna knjiga za Nemce in za one, ki so nemščine zmožni.

AMERIKA IN AMERIKANI.

Spisal Rev. J. M. Trunk. 608 strani. Trda vez. Cena ..... 5.
Opis posameznih držav; priseljevanje Slovencev; njihova društva in druga zgodovina. Bogate ilustrirane.

ANGLEŠKO SLOVENSKO BIROLO.

Sestavil dr. F. J. Kern. Vezano. Cena ..... 2.
BURSKA VOJSKA.

95 strani. Cena ..... 40.

BONTON.

280 strani. Cena ..... 1.50.

Knjiga o lepem vedenju, govorjenju in oblačenju v zasebnu življenju.

BODOČI DRŽAVLJANI naj narode knjižira — "How to become a citizen of the United States".

STATES.

V tej knjigi so vsa pojasnila in zakoni za naseljence. Cena ..... 50.

BREZPOSELNOST IN PROBLEMI SKRBSTVA ZA BREZPOSELNE.

75 strani. Cena ..... 35.

CERKVENO JEZERO IN OKOLICA.

Spisal M. Kabaj. Trda vez, 75 strani. Cena ..... 1.20.

V knjigi je 21 slik in en zemeljevid. Zgodovina in pripovede o naravnem čudu, kakršnih je že malo na svetu.

DENAR.

Spisal dr. Karl Englis. 236 strani. Cena ..... 50.

Denarni problem je zelo zapleten in težaven in ga ni mogoče storiti vsakomur jasnega. Pisatelj, ki je znan češki narodno-gospodarski strokovnjak, je razširil svojo delo tako, da bo služilo slhernemu kot orientacijski spis o denarju.

DOMAČI ZDRAVNIK.

Spisal S. Kneipp. 240 str.

Trda vez. Cena ..... 1.50 Broš. cena 1.25.

Natrdila slovenska župnika, ki je zdravil najrazličnejše bolezni z navadnimi pripomočki.

Opis bolezni. Slike.

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK.

Spisal Franjo Dolinar. S slikami. 278 strani. Cena trda vez ..... 1.25.

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK, spisal Franjo Dolinar.

278 strani. Cena broš. ..... 1.50.

Zelo koristna knjiga za vsakega živinoreja:

opis raznih bolezni in zdravljenje; slike.

DO ORHIDA DO BITOLJA.

100 strani. Cena ..... 70.

Zanuar potopis s slikami tistih krajev naše stare domovine, ki so Slovencem le malo znani.

GOVEDOREJA.

Spisal R. Legvart. 143 strani.

8 slikami. Cena ..... 1.50.

GOSPODINJSTVO.

Spisala S. M. Purgaj. S slikami. 296 strani. Cena ..... 1.20.

Knjiga se odlikuje po svoji izbrani vsebin in veliki koristi, ki jo nuditi ženam in dekletonom v vseh vprašanjih gospodinjstva.

GOSTILNE V STAR LJUBLJANI.

51 strani. Cena ..... 50.

Podrobni opis starih ljubljanskih gostiln, s katerimi je v gotovi meri zvezana zgodovina slovenske prestolice.

IZ TAJNOSTI PRIRODE.

88 strani. Cena ..... 50.

Poletni spisi o naravoslovju in zvezdoznavstvu.

IZBRANI SPISI ZA MLADINO.

Spisal Franc Levstik. 220 strani. Cena ..... 50.

Levstik. 220 strani. Cena broš. ..... 90 vez. 1.10.

JUGOSLAVIJA.

Spisal Anton Melik. Prvi in drugi del obsegata 321 strani.

Cena: I. Del ..... 80. II. Del ..... 80.

Zemljepisni pregled: natančni podatki o prebivalstvu, gorah, rekah, poljedelstvu.

KOKSIREJERA.

Sestavil Valentin Razinger. 64 strani. Cena trdovez ..... 50 Broš. ....

KRATKA SRBSKA GRAMATIKA.

68 strani. Cena broš. ..... 50.

KRATKA ZGODOVINA SLOVENCEV, HRVATOV IN SRBOV.

95 strani. Cena ..... 50.

KNJIGA O LEPEM VEDENJU.

(Urban.) Vez. 1.25.

KNJIGA O DOSTOJANOM VEDENJU.

111 str.

TAKO SAMA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. M.

(28)

Ravnatelj pisarne vstopi z neko važno zadovo. Kakor bi dr. Falke rad še kaj več izvedel o Helgi — ni imel več časa. Ko poda Juriju roko, mu govoriti še nekaj prijaznih besed in Jurij gre poln upanju domov. Prepričan je bil, da sedaj prav gotovo ne bo doživel razočaranja, to je čutil. In imel je prav. Že po dveh dneh prejme pismo, da se naj zglaši pri dr. Falkeju, da se predstavi njegovemu prijatelju, gospodu Weitbretu, ki je bil lastnik opekarne.

Jurij je Weitbretu zelo všeč, ko je izprševal in mu je dal jasne in zadovoljive odgovore, iz katerih je bilo jasno, da se Jurij razume na svojo stroko.

"Seveda sem si želel dobiti oženjenega šoferja."

"Opravil bom tudi vse delo, ki bi ga morala napraviti žena — nič ne bo za mene preveč."

Kako milo so prosile njegove modre oči! Weitbret je bil na priprošnjo svojega prijatelja že pripravljen vdinjati Jurija. In sedaj mu pove. Obema gospodoma je kar milo pri sreu, ko vidita brezmejno veselje mladega fanta.

"O, delati, same da bi zopet mogel delati!" pravi s treščim glasom in pri tem se mu njegova postava iztegne, oči mu leskečejo in ves obraz mu žari.

"Kdaj pa morete nastopiti?"

"Kadar želite."

"Dobro, potem vas vzameš takoj s seboj. Dva dni se bom tukaj zamudil. Obiščite me jutri ob osmih zjutraj v hotelu, da vas morem obleči."

Imenuje mu hotel in ko je še rešeno vprašanje glede plače, ki je bila višja, kot je Jurij pričakoval, gre Jurij pijan srečo domov — dobil je delo!

Med potom si ogleda vsak avtomobil in ga primerja s svojim avtomobilom, svojim "Mercedes", katerega je že jasno videl pred svojimi očmi. Tako se počuti z mimo vozečimi šoferji enakopraven tovarni.

Nacenkrat pa, ko zavije v svojo ulico, kane v njegovo čašo veselja grenačka kaplja — baronesa Langenau. Nič več je ne bo videl.

Ali bo mogel to premesti?

"Ne, ne!" kriči vse v njem.

In nato mu pride poredna misel, da vse pusti.

Tukaj ostati, kjer je Helga! Dalje stradati, pa jo saj vedno videti!

Kot bi mu kdo, ki je hodil za njim, zaščepetal te besede v nju, tako jasno je bilo vse. Skoro plaho se ozre okoli sebe. Neumnost! Ravno nasprotno: dobro je bilo, da bo šel. Delati bo moral za deset, da bo izbil Helga iz svojih misli — Helga, ki njemu ni bila namenjena.

Toda zakaj ne? Zakaj ni smel svojih oči dvigniti proti njej? Ali je bil kaj slabš kot so drugi, ker njegova oblike ni bila dovolj dobra? Ali pod njo ni vtriptalo sreča za njo tako pošteno in zvesto, kot nobeno drugo? Ali mogoče zato, ker so bili njegovi starši priprosti delaveci, ki niso nicesar vedeli o višji izobrazbi, ki so se slabo in pošteno in težko mučili skozi življeno? Toda nikdar niso napravili nič krivičnega in so vedno nosili Boga v svojem sreču.

Ali je bilo to premalo za visoke ljudi, ki so stanovali v lepih hišah in lepih stanovanjih, ki so nosili lepe obleke, sedeli v dragih gostilnah in so imeli v gledališčih najdražje sedeže? Ali so bili zato kaj boljši kot drugi, samo zaradi ugodnega rojstva? Ali je zato morala biti med nje postavljena stena, da so bili njihovi sinovi, njihove hčere nedosegljive? Jurij premisluje o krivici sveta in družbenem redu, katerega ni razumel.

"Halo, fant, pazi!" nenadoma nekdo zakliče za njim in ga potegne za ovratnik.

S težko sapo in skoro ne vedoč, kaj je ž njim, stoji in strmi za velikim, temnosivim avtomobilom, ki vozi naglo dolje in česar žrtev bi skoro postal, ako bi ga mož, ki je šel za njim, ne obavaroval nesreče in ki mu čakajoče pravi:

"Zdi se mi, da za vas vaše življeno nima nikake vrednosti. Tako zatopljen v svoje misli vendar ne smete hoditi čez cesto. Še dobro se je izšlo. Škoda bi bilo za fanta, kot ste vi, ako bi bil povozen do smrti, ali pa bi bil pohablen."

Jurij si misli: Ali bi zares bila škoda ranj? Ali bi Helga žokala za njim? Bolj kot kdaj, mora ravno sedaj imeti zbrâne svoje čute. Vedno mora čuti in biti trezen. Sanje so minile. Njegova nova služba ni bila lahka. Od njega bodo zahtevali marsikaj, česar ni navajen in dolga brezposelnost je tudi nekoliko otopenil njegove ude. Zato se bo treba dvojno potruditi, da bo mogel biti kot svoji novi nalogi.

Skoro neverjetno znamajuje Baderjeva mati z glavo, ko ji njen sin pove, o čem se je razgovarjal z gospodom Weitbretom; na takoj veliko srečo niso bili navajeni.

"Kaj ne mati, da boš moje stvari pripravila? Saj boš hitro napravila, ker ni mnogo. Samo nekaj je skoro manjšalo: gospod Weitbret je pravzaprav iskal oženjenega šoferja, jaz pa nisem oženjen."

Ali je bil to samo slučaj ali pa namen, da so pri teh besedah njegove oči zvesto poslušajočo Helgo?

"No, Jurče, kar še ni, more se biti," ga podraži Helga, ne sluteč, kake želje in misli navdajajo Jurija. "Tudi tam je najbrž dovolj lepih deklet, ki bodo gledale za vami."

In mati ji pritrdiri.

"Tani boš že našel pravo ženo."

Nejedovljivo in skoro osorno zavrne mater:

"Ne bom se oženil, na to niti ne mislim! Toda na to sem mislil, da bosta mogoče mogli priti za menoj. Storil bom vse po svojih močeh, da bo gospod z menoj zadovoljen in mi bo dovolil, da prideš za menoj. Govoril je o svojem velikem vrtu in vidva se razumeta na vrt, ker sta z dežele."

"O, Jurče, samo če bi to bilo!" Smeh razjasni materin obraz. "Ko bi ljubi Bog hotel to dati! In za vse to se imamo zahvaliti samo gospodični Helgi."

"— ali pa bolj najdeni listnici," se šali Helga v ginenosti. "Ako bi listnico pridržala, ako ne bi dr. Falkeju o Jurčetu nicesar povedala — tukaj vidite: poštenost je še najboljša."

"Da, Jurče je sedaj imel srečo; kaj pa vi, gospodična Helga — —"

(Dalej prihodnjih.)

ANGLEŠKE BOJNE LADJE V SREDOZEMSKEM MORJU

Nedavno so se vršili v Sredozemskem morju veliki manevri angleške mornarice. Slika je bila posneta z bojne ladje "Rodney".

Kraljica gobavcev.

Sredi Tihega oceanu leži majhen otok Makograj, ki spada k otočju Fidži. Kdor ga od daleč gleda, kako se sredi morja pod tropičnim soncem blešči in kako se okoli njega svetijo koralne pečine, okoli katerih buči silno morje ali pa se beli pesek na prodlu, klor bi občudoval njegove džungle, orjaške orhideje in pravljeno lepo cvetje, bi mislil, da je kena kakem rajskem otoku. I vendar je ta prekrasni otok polna strahotne skrivnosti. Na njem domuje namreč postajaš za gobave bolnike. Več kot 600 gobavev živi tukaj, moških in ženskih in otrok, kateri pripadajo 14 narodom. Na otoku sta dve bolnišnici, kamor poslušajo najbolj bolne bolnike. Vsi drugi bolniki pa prebivajo v malih hišicah, po 5 ali 6 skupaj, ter so združeni po plemenih in narodnosti v cele vasi, katerim nabrejajo izvoljeni župani.

Kakor vse otočje Fidži, tudi otok Makograj spada pod vzhodno oblast Anglie, ker je angleška kronska kolonija. V resnici pa vladajo na tem otoku francoski misijonarji, ki skrbe za tukajšnje gobave, prav pa prav vladajo tukaj francoske misionske sestre.

Bilo je pred 25 leti ko se je v spremstvu dveh sestra tukaj izkrcala francoska redovnica, mati Marija Suzana, katera je tukaj ustanovila postajo za gobavev. Takrat tukaj še ni bilo nobene organizacije za gobavev. Vse je bilo treba sele narediti. In sedaj je mati Marija Suzana kraljica — žalostnega malega kraljestva, ki stoji v znanimenju krščanskega usmiljenja. Skozi vse 24 let je ta sestra temu svojemu dela žrtvovala vse svoje moči in dan. Sedaj je prisla nekratek obisk svoje francoske domovine.

V Parizu jo je obiskal poslovalec pariškega lista "Paris-Soir", prošča jo, da bi mu povdala kaj o svojem delovanju med gobavev. Naj govorji sa ma:

"Vsako jutro si dasta dve sestri osedlati konjice, ker imajo tam hleva in hlapce. Vsaka izmed dveh odjedzi v drugo smer na ogled po otoku. Tukaj je treba potem poslušati pritožbe vaškega župana, ki se pritegne, da mu občani negajo, tam zopet je treba vse:

—

"Zakaj pa ste sedaj prisli zopet v Pariz?" vpraša poslovalec sestro.

Ta pa mirno odvrne kako bi bila to najbolj naravnata stvar na svetu.

"Prišla sem po naravnost, ki ga vzameš s seboj."

Advertise in
Glas Naroda

NEKAJ SPLOSNIH POJASNIL GLEDE POTOVANJA V STARI KRAJ

Iz pisem, ki jih dobimo od rojakov, opazimo, da se še precej v nejasnosti gleda potovanja. Verina onih, ki se hočejo pridružiti temu ali onemu izletu, misli, da se morajo z isto grupo tudi vrniti. To ni pravilno. Izlete se pripravljajo samo za tja in sicer zato, da imajo rojaki prilikov potovati skupno tja in imajo s tem več zabave. Za nazaj si pa vsak sam uredi, kdaj je zanj najbolj pripravljeno. Vsaka karta velja za dve leti, pa se več, če je potrebno. Torej ima vsak izletnik celo dve leti časa za ostati v domovini. Dalje ni potrebno, da bi se vrnil z istim parnikom, ampak si sam izbere parnik, s katerim se hoče vrniti. Če je na plačljivo razlika v ceni, pa seveda dobri potrnjeno ali, obratno, doplača, če izbere parnik, na katerem stane vožnja več. Zahaja se samo, da izbere parnik iz iste parobrodne družbe kot je bil parnik, s katerim je potovan.

Ameriški državljani dobre potne liste za dve leti, nedržavljani pa dobre potne liste samo za eno leto, torej se morajo v tem času vrniti. Nedržavljani morajo pa obenem imeti tudi povratno dovoljenje, ki se izda tudi samo za eno leto. Pa tudi ti potnikom imajo prilikov, da si svoje potne liste podlajajo in ravnotako povratno dovoljenje, če imajo za to zadostne vzroke.

Vsi oni, ki so namenjeni letos potovati v stari kraj, naj si takoj zanjemajo prostore, da ne bo prepozna. Za mesec junij in julij so že skoraj vsi prostori oddani.

Na parnikih, ki so debele tiskani, se vrše izleti v domovino pod vodstvom izkušenega spremljevalca.

KRETANJE PARNIKOV — SHIP NEWS

27. marca: Saturnia v Trst
Paris v Havre
31. marca: Aquitania v Cherbourg

1. aprila: Bremen v Bremen

3. aprila: Conte di Savoia v Genoa

7. aprila: Washington v Havre
Lafayette v Havre
Queen Mary v Cherbourg

10. aprila: Europa v Bremen
Rex v Genoa

14. aprila: Normandie v Havre

15. aprila: Berengaria v Cherbourg

12. maja: Vulcania v Trst

14. maja: Aquitania v Cherbourg

17. aprila: Bremen v Bremen

20. aprila: Roma v Genoa

21. aprila: Manhattan v Havre
Queen Mary v Cherbourg

30. maja: Berengaria v Cherbourg

21. junija: Bremen v Bremen

22. junija: Roma v Genoa

25. junija: Lafayette v Havre

26. junija: Queen Mary v Cherbourg

28. junija: Paris v Havre

29. junija: Rex v Genoa

1. junija: Europa v Bremen

2. junija: NORMANDIE v HAVRE

Aquitania v Cherbourg

Washington v Havre

5. junija: Vulcania v Trst

9. junija: Queen Mary v Cherbourg

10. junija: Manhattan v Havre

12. junija: Champlain v Havre

Aquitania v Cherbourg

Normandie v Havre

16. junija: Europa v Bremen

19. junija: Ille de France v Havre

BERENGARIA v CHERBOURG

Saturnia v Trst

23. junija: Queen Mary v Cherbourg

26. junija: Rex v Genoa

29. junija: Bremen v Bremen

Lafayette v Havre

30. junija: NORMANDIE v HAVRE

AQUITANIA v CHERBOURG

Washington v Havre

7. julija: Conte di Savoia v Genoa

Berengaria v Cherbourg

Champlain